

„Brus“ izhaja 5. in 20. dan vsacega meseca. — Cena za vse leto 4 glđ., za pol leta 2 glđ., za četrt leta 1 glđ.
Posamične številke po 20 kr. — Inserati računijo se po dogovoru, sicer pa po 4 kr. vrsta.

Prvi poljub.

Nek dan Adam počival je
V visoki travi, v raji,
Svoj šilast nos napajal si
S cvetličnimi je slaji.

Smrčala Eva poleg je
Vznak, na njega strani,
Adam radosten, ves vesel —
Jej spatí pač ne brani.

On gleda jo, krasnejša je
Kot cvetke vse na sveti,
Tako okrogle, mične — he!
Ni bilo še mu zreti.

In ko tako zamaknjen zre,
Bučela pribrnela,
In Evi se naravnost je
Na rožni ustni vsela.

Adam zijà, — kaj srka li
Na ustnicah bučela?
In radovednost babja ga
Prav močno je prevzela.

On vstane. Da je ne vzbudi
Korake dela tihe:
Poklekne k svoji ljubici
In čul je njene dihe.

Bučelica videč, da ji
Nevarnost zapretila,
Je odleteč na ustnicah
Strd sladko popustila.

Adam strdi ni znal tedaj!
Nasmehne se veselo —
In vsaki dan posnema zdaj
Na ustnih je bučelo.

Pritiskal svoji ustni je
Na ustni Eve dične,
In glej, sladkost mu bila to,
Da svet je nima slične!

Od tega dne utrudil se
Adam ni tega dela;
A Evi se dopálo je:
Bilà je prav vesela.

Tako poljubovati je
Umetnost ta nastala,
Takó mi draga pravila,
Ki dobro to je znala.

P. Podkrimski.

O gobah in glivah.

Še jaz naj grem z vam'
Ker tud' gobe poznam!
Nar. pes. o Vodiških gobah.

Gobe in glive bile so že od nekdaj na slabem glasu, ali vsaj zelo sumne. V sv. pismu že čitamo, kako hudo se je godilo „gobavim“ ljudem, pesem o Vodiških gobah pa je uprav fragična. „Kovačev ta kruljov, k' se je babam

ponujov“ češ, da dobro gobe pozna, skusil je to sam na sebi, kajti v Ljubljani:

Po'caj ga dobil,
Na rotovž podil.

in na rotovži potrdili so mu prejem strupenih gob na oni del telesa, ki je sicer le za sejo ustvarjen.

V novejšem času učenjaki, strokovnjaki, veščaki in drugi — jaki, ne preiskujejo toliko gob, kakor pa glive in glivice, ki so uzrok raznim boleznim. Glive in glivice so dandanes na dnevnem redu, seveda ne pod dosedanjim prozaičnim imenom, marveč sedaj se imenujejo „bacili“. In „bacili“ imajo sedaj grozno življenje, življenje brez miru in pokoja. Dregajo in ščegetajo jih na vse strani, da jim je stanje zares že mučno. Vsak učenjak zvrča vso krivdo kake epidemije nanje, in še tako pohleven „bacillus“ ni dandanes veliko na boljsem, kakor mi Slovenci. Nemški humorist Julij Stettenheim je to preganjanje bacilov prav dobro označil v naslednjih stihih. Mali „bacillus“ namreč toži pri kolovratu:

Meine Ruh' ist hin,
Mein Dasein schwer,
Es plagen die Menschen
Mich immer mehr — —

Wenn einer was
Entdecken will
Und nichts entdeckt,
Ist's ein Bacill — — —

Steht der Verstand mal
Dem Forscher still,
So fragt er grimmig;
„Ou est la Bacille?“

In tako naprej! Ubogi bacili, glive in glivice so uzrok vsega zla in nadlegujejo jih s karbolno l'islino, klorovim apnom in raznimi drugimi nemilosrdnimi sredstvi.

Tudi jaz sem šel na bacile na lov in bil sem toli srečen, da sem naletel na posebno glivo. Ta gliva ne raste po zemljo, pač pa v podzemlji, škodljiva in strupena pa je zelo. Botaničnega imena še nima, zato sem jo krstil jaz sam za „Gliva capillaris“. S tem izrazom je prvič povedano, da ima ta gliva lase, to je, da ima kosmato glavo, morebiti tudi kosmato dušo, dasiravno je sicer gladko obrita. Drugič pa ima ta pridevek tudi to dobro, da nekoliko cika na dotične glive stan.

„Gliva capillaris“ ima dovolj hrane in ulage v svojih tleh, zato se nekako bujno razvija v svojem podzemlji, celo prebujno, to pa posebno radi tega, ker je ta gliva krščena in maziljena, ker hodi po dveh nogah in pisari celo zaljubljena pisma neki drugi, jedva 14letni glivici.

Naša gliva, imenujmo jo odslej le Andrej Gliva, to pa zaradi lepšega, pisala je letos na Veliki petek, dne 19. aprila omenjeni 14letni glivici zaljubljeno pisemce, kateremu bodi tukaj vsaj deloma nekoliko prostora. Andrej Gliva piše na Veliki petek doslovno:

„Ljubica moja! Najprej Ti naznanim, da mi je Meta precej dala ono pismice, ki si mi ga pisala v M, za kar sim ti zelo hvaležen. Res sim žalosten, ker naji tako hudo imajo, ali jaz hočem vse moško pretrpeti; jaz o tem nikakor nisem dvomil, da me ljubiš, ker za me toliko trpiš. Jaz za Te rad vse pretrpim, samo da si in ostaneš moja, in moja moraš biti, za drugo jaz ne maram, vsaj se morebiti spominjaš, ko sem Te vprašal, ali je vse moje, kar imaš in si rekla „vse je vaše“ in tega se jaz držim in nihče drugi nima pravice do Tebe, kakor jaz. Zdaj ko si tako lepo zrastle, da bi bila družega, nikoli ne, jaz precej od žalosti umerjem. Vem da boš šla od tukaj strani, ali jaz bom v mislih zmiraj pri Tebi, kakor vem, da boš Ti pri meni. Samo eno Te prosim, nikar se ne omoži, čakaj mene, Ti boš gotovo enkrat lahko k meni prišla, če ti bo kterikrat kaj manjkalo, jaz Ti bom dal vse in kadar Ti bo mogoče, boš pa k meni prišla. Vsaj ne bo zmiraj tako, kakor je zdaj, kadar boš stara 24 let boš tako prosta, potem stariši

nimajo nič več s Tabo zapovedati, smeš iti kamor hočeš in Ti boš lahko k meni prišla. O kako bom jaz Tebe rad imel!“

Nadalje Andrej Gliva 14letni glivici daje nauke glede dopisavanja, kako naj hodi po njegova pisma na pošto pod naslovom: „štev. 7. pošte restante“, kako naj ga čaka dne 29. septembra ob 4. uri popoldne, ko bode došel z M— pošto v N., od koder se popelje k skušnji v L., nazajgrede pa dne 5. oktobra ob 11. uri. Torej če le mogoče, naj pride glivica na „rendez-vous.“

Tudi glede spovedi poučuje Andrej Gliva svojo glivico. Zabičuje jej, naj pri spovedi ne pove njegovega stanu, ampak samo to, da je „enga fanta rada imela“, h kateremu je večkrat hodila in tudi on k njej, da sta se pritiskala, poljubovala, pisma pisala itd.

To bodi dovolj! Čitatelji so se preverili, da je tudi mej glivami in glivicami ona brezkončna strast, ki jej pravimo — ljubezen. Novo je to, da se glive vozijo po pošti, da pišejo zaljubljena pisma in delajo izkušnje. Morala vse povesti pa je to, da so glive pravi bacili, jako nevarni, strupeni. Zato utegne tudi našega Andreja Glivo, alias „Gliva capillaris“ zadeti tožna usoda, da ga kak policaj dobi in na rotovž podi, ali pa vsaj kam drugam, kjer ne bode nevaren 14letnim glivicam.

In tako sem dokončal svojo razpravo o gobah in glivah brez mikroskopa ter dognal, kako nevarni so bacili, kakeršen je opisan Andrej Gliva, ob jednem pa zaljubljenecem povedal uzorec, kako pisati zaljubljena pisma kot „do groba zvest ljubček.“

Miha Vedež.

„Tristo medvedov, dekle, Vi mi dopadate, Vi morate biti moja!“

— Hm, hm! A kaj poreče moj Janez, kadar pride s potovanja nazaj?“

— „Le brez skrbi, do takrat Vas bom že davno pustil.“

Gratzyjada.

Dr. O. Gratzy k učencu: „Náslikate balkanski polotok!“ Slabo pripravljeni dijak nariše počasi spakudrano podobo poluotoka balkanskega. Gratzy sedi k katedru in miži. Učenec hoče nalogo zbrisati, a gospod se vzbudi iz globokih mislij na različne sporte in „vereine“, razkorači se lenivo pred tablo in govoriči: „Póčkate malo, da poslušam z očala!“ Paznim očesom motri narisano podobo, potem pa čudno zavije obraz ter zakriči nad drhtečim dijačkom: Ah, zbrisajte, to ni nič! To je tako, kakor kravja —t!“

P.

Šolska vizitacija.

Gospod Bezirkshauptmann pokličejo gospoda Bezirksschulinspektorja in mu službenim glasom in obrazom rečejo:

„Vi g. Bezirksschulinspektor! pojedete ta teden v schiechensteinski Schulbezirk vizitirat. Došle so mi pritožbe, da učitelj sv. Eustahija pol ure prezgodaj šolarje iz šole spušča in na lov hodi, naznanila mi je to cesarska žandarmerija, — da učitelj sv. Prokopa otroke premalo nemški uči, pritožil se je tamošnji šoštar Kopitnik, in da učitelj sv. Spele kmetske fantje v petji podučuje, in sicer same slovenske pesme jih uči; — ima se ostro posvariti, — pritožil se je borovski graščak baron Katzenhausen.“

Gospod Bezirksschulinspektor se globoko poklonijo in ponižno rečejo: „Bom vse storil, gndljivi gospod Bezirkshauptmann, kakor mi nalaga Vaše povelje“.

Ker omenjene šole ležijo v goratem svetu, kamor ni pravih cest, sklenejo gospod Bezirksschulinspektor podati se peš v schiechensteinski šolski okraj. Že zvečer si kupijo povojenega špeha za zajutrek, in buteljico vinčeka in preje, nego zarja svita, podajo se oprti na palico, s torbico čez rame čez neprijetne hribe k sv. Eustahiju, in najdejo g. učitelja, ko je ravno zajcu kožo drl. „Ravno prav, da ste danes prišli na vizitacijo, g. Bezirksschulinspektor, jih pozdravi g. učitelj, Vam bom mogel z zajcem postreči, saj mi bodele čast skazali in o poludne pri meni na kosilu ostali, v celem tem hribovatem kotu ni jedne oštarije, kamor bi mogli iti na obed“.

„Bi že, — ali dragi moj Miha! tožen si, da prezgodaj šolarje spuščas in na lov hodiš. Moral te bom vzeti na protokol“. Učitelj se tako preplaši, da mu nožek s katerim je zajca drl, iz roke pade.

Bije devet, šolarji so se zbrali, gospod inspektor izprašujejo, — vsi dobro odgovarjajo, vsa pisanja najdejo v redu, šolski vrt je lepo obdelan, — krajni šolski nadzornik tudi vse dobro pove, in tako ni se bati ostrega svarila.

Ko so se g. Bezirksschulinspektor z zajcem okrepčali, grejo k sv. Prokopu. Zvonilo je večno luč, učitelj na klopi sedi, in — gobe trebi. Silo se prestraši, ko gospoda inspektorja zagleda, in še tako pozno v mraku. G. Bezirksschulinspektor nevoljno rečejo: „Kaj pa ste tako neumni in bolj nemščine ne učite, šoštar Kopitnik Vas je pri g. Bezirkshauptmannu zatožil. No, bomo že poravnali. Napravite mi večerjo.“ „Za božjo voljo“, zavpije gospa učiteljica, ki je iz kuhinje priletela, „s čim Vam bom postregla? Vi veste iz lastne skušnje gospod inspektor, da okoli 20 ga vsakega meseca nobeden učitelj, denarjev več nema, tudi če ga ima, v tem žalostnem kraju ni za denar še kaj dobiti. Norci, ki so tukaj šolo postavili.“ G. inspektor rečejo, da so že z vsem zadovoljni. „Vidim, da gobe imate, pražene prav rad jem, in vem, da ima sosed mošt, bo nama že dal bokal, in preživela bodeva to noč“.

Drugi dan, ko se šola začne, riblje se gola nemščina v šoli. G. učitelj nareka, otroci pa kričijo: grablje — das Rechen, kopito — die Leisten, sekira — das Hacke, pri sosedu gori, Nachbar Feuersbrunzt. Mlinsko kolo klopoče, Die Mühlrad mocht klappern, voda šumi, die Boser thut schumeln.

G. Bezirksschulinspektor rečejo po nemški: „Schon gut, copia verborum habt ihr schon genug, aber das Geschlechtswort trifft ihr nicht immer. Seien Sie ohne Sorgen Herr Schulleiter, werden wir schon alles gut machen,“ poslovijo se, in dirjajo proti sv. Špeli, da tam

slovenskega prenapetneža zgrabijo. Nihče njim ne zvoni pri odhodu, nihče ne spremlja, udje krajnega šolskega sveta so daleč po hribih raztreseni. Na svojo gorjačo oprti grejo čez strm hrib, in zmirom seboj godrnajo: „Diese windischen Lieder, und dazu noch ein Volksschullehrer — Gesangsmeister — das geht ja nicht, was wird der Landesschulrath sagen, wenn ich das dulden würde, — Das geht einmal nicht. Da muss ich streng auftreten“.

Na uro pogledajo „poludne bo skoro, kje bom kaj jesti dobil, k sv. Špeli je še jedno uro, vem kako si bom pomagal. Tam v oni koči imajo gotovo kislo mleko.“ Po tem samogovoru grejo g. inspektor naravnost v kravjo štalo, kjer je kočarica kravo molzla. Uljudno vprašajo: „Mamka! imate kaj kislega mleka, in vogel kruha?“ „Kruha imam, a kislo mleko sem ravno prasetu dala, če hočejo frišnega“. Dobro bo — in g. inspektor si namakajo ovsenjak v toplem mleku in opravijo svoje kosilo. Čez hribček še, in ob 2. uri so pri sv. Špeli. Naravnost planejo v šolo. Učitelj je ravno učil otroke peti, — peli so slovenske pesmi. Ves razburjeni stopijo g. inspektor v šolo in zarenčijo: „Warum singen Sie keine deutschen Lieder, der Herr Baron hat sich beschwert, dass Sie Herr Lehrer auch die Dorfburschen windische Lieder singen lernen. Sie sind nicht im Dienst des Dorfes, sondern des Staates — der Staat“ V tem hipa stopijo g. katehet v šolo. „Oprostite“, rečejo prijazno, pred poludnevom nesem mogel svoje ure opraviti, — bilo je treba na dva kraja na spoved iti. Bezirksschulinspektor in učitelj zapustita šolsko sobo, in v učiteljevi hiši se je pisal protokol. G. učitelju se je pogrozilo, da ne dobi kvinkvinalne doklade, če bo dalje slovenske kmetske fante slovenske pesmi učil. G. Bezirksschulinspektor podajo se v bližnji trg Schiechenstein in tam zavečerjajo svoje dvadnevne dijete. Ko se vrnejo domov, potolažijo g. Bezirkshauptmanna, da ni vse tako hudo, kakor se jim je povedalo, spišejo svoj referat, zajc in gobe so pero vodile, in učitelj pri sv. Špeli je tudi ušel ostrej kazni, — ostalo je pri — grožnji.

Preljub' moj gospud Brus!

Prv pism.

Jest jem pišem dons en kratk pism in jeh prosm lepo de oni že vejó kaj majo ž njim za strit. In jem za dons sam tolk povem, de gospa baronovka in gospa grofna ne ostanejo na oben viž več tukej, in de bojo prodal grajšino, njive, hoste, krave in osle, da so se začel že rihtg s trapistam pogajat in de bojo šli z nam — če moj gospud al moj mož ne bojo imenvan za nad tukej — *zdej k je glih cajt zatu*. Jest jem prov za gvišn povem de men en velk kamn na src leži, zatu pa dons ne morm več govort, če glih imam taku dovog jezk. En drugkrat jem bom pa več povedala če ne bojo nikomr neč povedal. Kadar bojo za barona jem bom pa tud rokó kušnla. Tokó, zdej nej pa ostanejo pozdravljen za dons.

Na Velk Doln *pr Mokricah* trüintridesetga septembra 98.

Seta Johanna Nepomuc R m/p.

nad kandidata soproga

in

vrednik „Dolnskih Novic“.

V Karlovih Varih.

„Aj, aj! Kaj vidim, Milanček tudi tukaj?

— „Pst! Tiho, tiho! Jaz sem tukaj „incognito“ pod imenom T a k o v a!

„Hi, hi, hi! To je dober slučaj! Jaz sem tudi „incognito“, pa tudi — t a k o v a.

Iz Abdere.

IV. Urbanov dohtar.

Wenn man Doktoren kennt, so kommt
man auf die Spur,
Dass du o Armster wirbst um alte Weiber
nur von goldener Statur.

Sodili ste morebiti gospod urednik, da me je zamela kraška burja ali pa da se mi je posušilo črnilo, ker toliko časa molčim, a današnje pismo naj Vas prepriča, da še živim in da še nesem pozabil na Vas. Kolikor toliko ste pa tudi sami krivi, da se danes zopet oglasim, in da nesem odložil tega pisma za poznejše dni hude zime, ko ne samo Abderiti, ampak tudi drugi ljudje sedeči pri peči tako radi segajo po listih in osobito po Brus-u, v katerem ste Vi zadnji čas začeli tako dobro in temeljito brusiti, da nekaternikom kar sapo zapira. Struna, ob katero ste Vi zadnji čas udarili, Slovincem jako prija in iz vsega tega sklepamo po pravici, da bodete še dolgo dolgo brusili, ker dobivate vedno bolj interesantnega gradiva, o čemer smo se posebno prepričali z Vašo brumno novelo, katera je vse bogaboječe in pobožne Slovence do solz ganila in vzbabila mnogo brumnih v nebo kipečih želja, da naj Vas in Vaš list Bog ohrani še mnogo let. Vaš

in moj prijatelj pravil mi je ob zadnjem sestanku v Divači, da se Abderiti jako pritožujejo, da jih tako zane-marjamo; da hočemo tej pritožbi ustreči, naj Vas prepriča današnje pismo moje.

Očitali bi mi Abderiti in njih zakonske polovice, da sem nepopolen in morebiti tudi pristransk, ker svetu ne predstavim tudi drugih korenjakov, katere zmatra Abdera za svoj cvet in na katere je tudi ponosna. Pa saj so tudi tega ponosa vredni, kajti oni skrbe za zdravje Abderitov in za njih telesni blagor. V tem oziru so Abderiti res na dobrem.

Svoje dni imeli so tri izborne zdravnike, namreč junake, s katerim Vas hočem danes sprijazniti. Urbano-vega dohtarja, katerega pozna vsako dete v Abderi, potem dohtarja Barko in živinskega. O zadnjih dveh govoriti mi bode morebiti o priliki. A dolžnost moja je pa vendar, da Vas gospod urednik vsaj površno seznanim z njimi.

Dohtar Barka bil je svoje dni, predno ga je doletela sreča priti v Abdero, ranocelnik na morji. O njegovih junaških činih na morji je doslej malo znanega niti toliko ne vemo o njem kakor o našem Krjavlji, kateri je pravcatega peklenščeka na dva kosa presekala,

da se je morje peneti začelo, pač pa Vam sam s ponosom pravi, kako se je njega, vojaškega dohtarja na morji polotila kolera, katero je temeljito zadušil z brezštevilnimi vrčki piva. To šo vedeli tudi v Abderi v poštev jemati; kajti obsipali so ga z raznimi dostojanstvi; sedaj opravlja službo zdravnika požarne straže in bralnega društva; ob enem je častni predsednik katoliškega rokodelskega društva in predsednik družbe treznosti, katero so osnovali v Abderi.

Živinski zdravnik je tudi ponosen na svoj stan, kajti domišljeval si je veliko na to, da so ga nazivali dohtarja vseh živalij okraja, še bolj ga je pa veselil oficijalen naslov: „doctor koniorum, kravarum, konstrorumque“

Kar je vse osupnilo, je bilo pač to, da je vladalo med graduiranim Urbanovim dohtarjem na jednej strani in med pomorskim dohtarjem Barko in živinskim dohtarjem na drugej strani tako hudo sovraštvo. Med prvima dvema je umljivo, ker je mogel drug drugemu segati v delokrog; sovraštvo med Urbanovim in med živinskim dohtarjem pa je bilo vsacemu večna zagonetka, ker vendar drug drugemu ni mogel pacientov jemati. Pa kaj ne napravi vse zavist in ona pri nekaternikih neudušljiva hlepnost po denarji!

Da se je pa sovraštvo med Urbanovim in pomorskim zdravnikom še bolj poostrilo, temu je bil povod popolnoma nedolžen slučaj. Nekoč popeljeta se ona dva sè sodno komisijo ogledat ranjenca. Na prvih sedežih voza sedela sta preiskovalni sodnik in Urbanov dohtar; nasproti pa jima je sedel, tako da je nazaj gledal, rano celnik — dohtar Barka in zapisnikar. Hipoma je začel dohtar Barka tožiti, da mu slabo prihaja, kadar mora na vozu tako sedeti, da nazaj gleda, jezilo ga je namreč, da ima Urbanov dohtar boljši sedež od njega. Mislil je pač, da mu bodeta ali preiskovalni sodnik ali pa Urbanov dohtar odstopila svoj sedež; a grdo se je motil. Podučila sta ga le neki, da če mu slabo prihaja tako sedečemu, da je še pri kočijaži prostora. Zaključek pa je bil ta, da se dohtar Barka ni hotel prisesti k kočijažu in da mu med potom vendarle ni prišlo slabo, pač pa se je odslej še bolj jezil nad Urbanovim dohtarjem, za kar se pa ta ni veliko zmenil, ker je imel veliko prakse, mimo prakse pa tudi še družega važnega posla obilo.

Janez Krtača.

(Konec prihodnjič.)

Kalanova železnica.

Gospod Kalan smodnika ni izumil, a izumil je železnico in to *prvo* v Evropi. Kriva je le njegova svetovno slavna pohlevnost, da svet o tej železnici niti besedice ni čul.

Kdor je dobil 18. štev. njegovega „Domoljuba“ z dne 19. septembra t. l. v roko, najde brez vsega truda takoj na drugi strani omenjeno železnico. V listku „Stare gosli“ govori se o posebni slovesnosti, katero so v vasi B. praznovali l. 1805. Najstarejši in mlajši brat pri Jurjevci sta se ženila, bilo je že vse pripravljeno za dvojno ženitnino, kar vzamejo mlajšega brata v vojake.

Moral je oditi. „Mati in nevesta sta ga spremile na bližnji kolodvor“. Ondu so se ločili. Še zadnji pozdrav in vlak izgine materi in nevesti izpred oči. Tu je vendar dovolj jasno povedano, da je že l. 1805. vozila „Kalanova železnica“, žal, da ni nikjer povedano, mej katerimi postajami.

Poreče morebiti kdo: To je tiskovna pomota, katerih je v slovenskih listih izredno veliko. Ne, ne, to ni nikaka tiskovna pomota, ampak le pisatelj dotične povesti je tako močno s tiru skočil, kajti takoj pozneje piše:

„Od tedaj je preteklo nekaj let. Prevzetni svetovni gospodar Napoleon je bil ponižan in premagan in narodi so zopet prosteje dihali“.

Bolj jasnih besed pač ni treba in vsacemu topoglavcu mora biti očivestno, da je že takrat, 1805. l. bila odprta Kalanova železnica.

Ker je ta železnica brez ugovora *prva na svetu*, ker jo je gospod Kalan izumil in zgradil, navdaje vsacega Slovenca opravičen ponos, da je ta genijalni izumitelj, g. A. Kalan naš rojak, ki se pa žal, v svoji pohlevnosti skriva v Trnovskega farovža ozidje.

Čast, komur čast!

Ieko Sivko.

Izidorja Muzloviča premišljevanje.

Danes zaprosim samo malo besed. Konstatovati mi je, da so se uredniki „Slovenčev“ nedavno v uvodnem članku kosorepili, da je naš urednik zaprisegel „moralno uničiti“ vso „mlajšo duhovščino“, in da naši agentje širijo šaljivi list „Brus“ mej delavkami v tobačni tovarni. Na dotični popravek prilepili so uredniško opombo, da imajo tri verodostojne pričë, ki so vse to „čule lastnoročno“, ter nam grozili, da nas pobijejo celo s prisego pred sodiščem.

Na našega urednika poziv, naj imenujejo dotične pričë, naj nam naštejejo naše agente v tobačni tovarni, postali so „Slovenčeni“ gospodje hkratu *gluhonemi*, čuli nismo niti bele, niti črne, ne bev, ne mev.

Iz tega pomenljivega molčanja konstatujem, da so gospodje *zopet jedenkrat* temeljito „obsedeli“, da so namenoma hoteli črniti in sumničiti.

Po naših nazorih kaj tacega *ni lepo*. A kaj hočemo, nazori o tem, kaj je lepo in pravno, so tako različni, kakor nazori o „krščanski ljubezni“ in o „verskem indiferentizmu“. Načelo proglašeno v Komnu na Krasu, prodira že v širše kroge in ker je namen *podel*, so tudi sredstva *podla*. In s tem bodi za to številko dovolj.

Istrske brusijade.

Menda ga ni težavnejšega in nehvaležnejšega posla, nego govoriti in pisati — pro domo, o samem sebi. Ta rek ne velja le grede posamičnih oseb, ampak isto tako, ali pa še v višje meri, o javnih listih, bcdisi političkih, humoristiških ali strokovnih. Javnost sodi navadno le površno, nema navade resno premišljati o motivih, zakaj da je ta ali óni tako storil in ne drugače. Ker je torej prvi površni vtis merodaven, — sodijo ljudje, da je vsak govor o sebi le toliko pretirane samohvale. In vender se dogaja premnogokrat, da se takej nevšečnosti ne moreš izogniti, da ne smeš molčati, da moraš govoriti. Dolžan si to, če že ne javnosti, gotovo pa samemu sebi, načelom svojim, — ki so ti sveti, — ukorenjenemu prepričanju svojemu.

Stoletja sramotnega robstva národnosti slovanske po Istri; trnjeva pot, katero mora hoditi národnost ta navzlic „humannim“ in „liberalnim“ načelom devetnajstega stoletja; brutalna pest strankarskega absolutizma — ki je skoro da hujši, nego absolutizem posamične osebe, — ki je tiščala in deloma še tišči rod slovanski v Istri železno silo ob tla — vse to so poznate, notorično znane stvari; bilo bi odveč, pripovedovati jih na novo.

In vender se je začelo svitati tudi po Istri. Komu naj hvalo pojemo na ti veseli, nado v boljše bodočnost vzbujajoči istini?! V prvi vrsti seveda onim vzglednim rodoljubom, ki so ognjem žarkega rodoljubja in občudovanja vredno vztrajnostjo jeli narod buditi iz mrtvila; rodoljubom, ki so razvili trobojnico našo, ne plašeč se pretenj, došlih iz najbližnje okolice in od vzgoraj, in kateri ne bodo poprej mirovali — o tem smo prepričani — nego da zasadé narodno našo zastavo na slednjej poziciji historijske te slovanske zemlje. Poleg téh rodoljubov gre hvala časopisju našemu, katero vrši sveto svojo misijo neumorno in v polni meri. Ker pa je bil zvonanji svet o odnošajih v Primorski povprek slabo informiran, ker so nasprotniki naši svetu lagali — in svet jim je verjel — da oni jedini reprezentujejo kulturni element v pokrajini ti, da vrše prelepo nalogo, šireč prosveto mej zanemarjenim slovanskim ljudstvom — kako kulturo in kakimi sredstvi so širili velmožni signori, o tem molčimo, znano je to isto tako javnosti naši — uvideli so merodavni naši krogi, da treba obrambo našo tako urediti, da se ne bode gibala samo mej mejami domovine naše, ampak da jo razširimo čez meje, da o vsaki priliki damo tujemu, neslovenskemu svetu pristnih informacij in podatkov, da bode svet ta videl razmere naše takšne, kakoršne so, ne pa kakor jih slikajo lažnjivi nasprotniki naši. Zato so ustvarili rodoljubji naši „Il Diritto Croato“, zato so jeli dopisovati v Pražko „Politik“.

Meneč, da je vsakemu dolžnost vporabiti vse svoje sile — če so tudi še tako skromne — na korist domovinski stvari, jel je tudi pisatelj tega-le spisa dopisavati v razne slovenske liste in poleg teh tudi v Pražko „Politik“.

Poslednja ta-le istina naklonila mi je mnogo očitovanj, češ, kako da je mogoče biti zajedno dopisnik dvema, v svojih nazorih tako nasprotnima listima, kakor sta „Brus“ in „Politik“. Nedavno se je zopet izrazil častitljiv slovensk duhovnik:

„Jaz tega dopisnika ne umejem, sam med seboj je vedno v protislovji. Danes piše za „Brusa“, jutri za „Politiko“, danes napada duhovnike, jutri jih ognjeno zagovarja; človek res ne vé, kako bi mislil o njem.“

Gospod urednik prosim Vas, dovolite malo prostora, da na kratko odgovorim na taka očitavanja.

„Brus“ in „Politik“ sta si res nasprotna v svojih nazorih. A kar sem jaz pisal za „Politik“, pisano je bilo vsekdar tako, da niti v jedni sami pičici ni nasprotovalo narodnemu našemu programu in da bi isti spis mirno vestjo podpisal vsak najskrajnejši radikalec. Pisal sem mnogokrat na odločno prigovarjanje mož, ki se prištevajo najnaprednejšim mej nami. Absurdno je torej, ako mi hoče kdo zaradi tega podtikati nedoslednost, ker — to mi mora priznati vsak pameten človek — zato vender ne morem biti odgovoren, kar piše „Politik“ v svojem redakcijskem delu. Da nekateri pišejo za „Politik“ imajo tehtnih vzrokov, namen pa jim je — to smemo izjaviti svečanostno — vzvišen, kristalno čist: korist narodne stvari. In menim, da se ne motim, ako trdim, da so ravno dopisi „Politike“ zdatno pospešili preobrat na bolje v mestu Puljskem, da namreč imenitni krogi o nas vse drugače sodijo, nego so sodili še pred kratkim. Klasična priča za to trditev so nam zadnje deželnozborske volitve. Toliko o dopisih v „Politik“.

Kar se pa tiče „napadov“ na duhovnike — pi tem si gospoda mislijo najbrže „Brusove“ istrske brusijade — mi je pa izreči mirno vestjo, da o tacih napadih nič ne vem. Pisali smo pač vse vprek — tu in tam celo jako ostro — proti nekaterim oblastnežem, kateri so slučajno tudi duhovniki, a pisali smo proti nezprosni sovražnikom narodnosti naše, pisali smo proti najvernejim podajajem in pomagačem zakletih naših sovražnikov, nikdar pa ne proti duhovnikom. Ako smo omenjali duhovniškega njegovega stanu, storili smo to, ker so tudi oni uporabljali ugled tega svojega stanu v borbi proti slovanstvu. Čut sovražtva do duhovščine bil bi zločin na škodo narodnosti naše, zato nam pa je ta čut čisto nepoznan; pač pa izjavimo prav odkrito, da se nikdar ne bodemo pokorili načelu: da se ne sme niti črhiniti grajalne besede proti kvarilcu narodnih naših pravic, ako je ta kvarilec slučajno — duhovnik. To stališče bilo bi povsem krivo; v tej točki vemo pozitivno, da smo v soglasji z veliko večino narodne istrske duhovščine. Ravno ta istina, da se namreč nekateri gospodje mej nami tako krčevito poprijemljejo teh krivih nazorov, bila je izvor nesporazumljenju in mnogokateremu, prav čisto nepotrebnemu sporu mej Slovenci.

H koncu še jedno: Odij „nedoslednosti“ vzeli bomo vsekdar prav radi na svoje rame, ako bomo le videli, da smo koristili stvari naši.

—č.

Telegrami „Brusu“:

Radovljica. Krava je vender bila krava, prodana pa tudi, samo da je dotičnik bil Janez Cvenkelj iz Pirešice, ne pa znani Cvenkelj z Ljubnega. In s tem je ta kravja „historija“ srečno končana. Bog pomози dalje!

Logatec. Ravno kar prišla je iz zanesljivega vira nepričakovana novica, da je knez Liechtenstein odložil klubovo predsedništvo zato, ker se je izrekel g. kapelan Mikš pri zadnjem volilnem shodu v Logateci zoper njegov načrt šolskega zakona. Takrat ni nikdo slutil, da bo njegova izjava imela tako žalostne posledice.

Trst. Ker je črkostavec Domenico Sacco bombe metal, spravilo je redarstvo njega in sokrivce „ad saccum“.

Iz Stare Loke. V naši dekaniji slušbuje 25 duhovnikov. Na dekanov god bilo jih je navzočnih k večjemu trinajst, podpisov za Mahniča pa osemnajst. Pa morajo biti vmes hujskači, ki so že večkrat tudi drugej kako zaupnico podpisali. — Le delajte propagando za hujskača Mahniča, ker ne čutite, da s tem *sami sebi tla izpodkopujete!* Res žalostno, če se godovanja s takimi zaupnicami sklepajo. — Želeti bi bilo družbe treznosti.

Iz Trebnjega. Tudi pri nas skovali so duhovniki zaupnico zloglasnemu Mahniča. Vidi se, da *gospodom jedna Poddraga še ni dovolj!* Le tako naprej!

Iz škofjeloških hribov. V noči od 23. na 24. dan septembra čul se je grožen krik po naših hriboh. Gospodje z godovanja v Stari Loki prišedši domov, bili so za Mahniča tako navdušeni, da so doma kar začeli ženskam jezike prirezavati in je mučiti z natezalnicami. Bila je huda noč.

Drobiž.

Nek župan dobil je nalog, da popiše koliko lovskih psov je v njegovi občini. Dobljeni nalog rešil je tako:

Sosed Jurij Benko: 1 pes.
 „ Martin Hlačar: 1 pes.
 „ Miha Kalan: 1 pes.
 „ Tine Črepinko: 1 pes.

V občini so torej štirje psi.

Osman paša, potovajoč pred leti po Hercegovini, uprašal je 80 letnega starčka: koliko poveljnikov je že preživel?

„Toliko, kolikor sem let star“ — odgovori starček.

„No pa kateri je bil najboljši?“ vpraša Osman.

„Vjera i Bog, gospodarju, jednog su nam poslali iz Carigrada, no nije ovamo ni došao, nego je još na putu umruo i taj je bio najbolji!“

„He, Jurček, zakaj imate jedno uho daljše od družega?“

— „Ponižno meldam gospod ritmajster, ta le gospod korporal mi je uho nategnil.“

„Tako, tako? Herr korporal, od danes naprej natezajte mu drugo uho! Verstanden!“

Zabavna naloga.

an, ber, bor, če, dek, di, div, drej, gra, goj, iz, ja, je, je, kov, kur, le, na, nim, no, nus, o, o, plov, ro, ro, sla, sre, ša, ški, vas, ve, voj, ze.

Iz teh 34. zlogov sestavi se 12 besed, katere pomenjajo:

1. moško ime, 2. slovenskega rodoljuba, 3. moško ime, 4. pridevnik, 5. mesto na Balkanu, 6. planet, 7. selo na Kranjskem, 8. pisatelja, imenovanega po domovini, 9. slovenskega rodoljuba, 10. otok, 11. pseudonim slov. pisatelja, 12. kraj na Kranjskem. Ako so besede

prav sestavljene, čita se z začetnicami nizdolu ime slovenskega pisatelja, s končnicami navzgor pa naslov jednega njegovih literaričnih del.

(Rešitev in imena rešiteljev v bodoči številki.)

Listnica uredništva.

Gosp. J. B v L.: Za kaj tacega bilo bi šele po novem letu prostora.

Gosp. M. S. v Ljubljani: Da tak pisarnični ravnatelj še ne pozna parlamentarnih oblik, kdo bi se temu čudil? Vsak po svoje. Gosp. Bojan: Res je, pogrezamo se vedno bolj v germanizacijo, zato nam bode obljubljeni sestavek jako dobro došel. Morebiti za prihodnjo številko?

„N. N.“. Pregovor pravi: „Kaj bo cunjar kramarjem napijal?“

A. EBERHART

v „Zvezdi“ št. 6 in na Mestnem trgu št. 3

priporoča svojo veliko zaogo vsakovrstnih rokovic, preramnic, ovratnikov, manšet, srajc, kravat, nogovic, telovnikov, predpasnikov, spodnjih kri, robcev, gamašen in drugih jednacih predmetov. (3 10—12)

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.
Ljubljana,

za Franciskansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njihju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupce so **oljnat** barve v ploščevinastih pušicah (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (5 19—24)

☛ Cenike na zahtevanje. ☛

Slika Einspielerjeva

v veliki obliki, krasno izdelana dobi se po 50 kr. v „NARODNI TISKARNI“.

Vinko Čamernik,

kamnosek v Ljubljani

nasproti parnemu mlinu.

priporoča se prečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenih umetnih kamnoseških del, p. t. občinstvu za napravo nagrobnih spomenikov po najnovejših obrih in različnih marmorjev.

Prevzame tudi vsako kamnoseško delo pri stavbah ter zagotavlja vsakterega s solidnim delom in nizkimi cenami popolnoma zadovoljiti. Z veleštovanjem udani

Vinko Čamernik,

kamnosek.

(6 5—6)

Albin C. Achtschin,

Gledališke ulice v Ljubljani,

priporoča svoje dobro založeno skladišče

vsakovrstne železnine.

On tudi jedini prodaje (13 10—12)
dinamita in razstreliva.

Krasno izdelana

podoba Levstikova

v veliki obliki, v dveh barvah na karton tiskana, dobiva se v

„Narodni Tiskarni“

po 30 kr., po pošti po 35 kr.

ANTON STACUL,

trgovina z delikatesami in kolonijalnim blagom,

Šelenburgove ulice št. 4 v hiši Šlajmerjevi.

Odrbana zaloga vsakovrstnih sirov, kakor: sir Emendolski, Grojer, Parmezanski, Gorgonzola, Strachino, Ajdamski (holandski), Jabljaški (Habacher), sir Ljubljanske mlekarske zadruga, Imperial, Neufchatelet, Roquefort itd.

Zaloga raznih salam: Ljubljanskih, ogerskih, Veroneških, Milanskih, vse iz najboljših tovarov.

Vina v buteljah: avstrijska, ogerska, italijanska, španjska.

Pristni francoski šampanjec iz raznih kletij. Tudi šampanjec Kleinoschegov, vse po najnižji ceni. (16 9—12)

Budejeviško (Budweiser) pivo v steklenicah po $\frac{6}{10}$ litra 11 gld., po $\frac{7}{10}$ litra 15 gld. za sto steklenic. Vse pa v zabojih po petdeset steklenic. Embalaža računi se jako nizko.

Vnanja naročila izvršujejo se točno za gotovo plačo ali pa po poštnem povzetju.